

Limba și literatura română

– caiet de lucru pe unități de învățare –

– clasa a VII-a –

Booklet
București, 2017

Test 1. Evaluare inițială	5
Test 2. Evaluare inițială	7
Unitatea I. Cartea – obiect cultural (Vocabular. Fonetică)	9
Fișă de lucru – Editura. Colecția. Asteriscul. Subsolut de pagină.....	10
Fișă de lucru – Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului. Derivarea, compunerea, schimbarea valorii gramaticale	13
Fișă de lucru – Vocabular. Împrumuturile	15
Fișă de lucru – Sensul cuvintelor în context	17
Fișă de lucru – Categori semantice. Sinonime, antonime, omonime, paronime.....	19
Fișă de lucru – Pleonasmul	23
Fișă de lucru – Cuvinte polisemantice. Polisemia și omonimia – asemnări și deosebiri	25
Fișă de lucru – Unități frazeologice	28
Fișă de lucru – Noțiuni de sintaxă. Relații sintactice în propoziție și în frază	30
Fișă de lucru – Noțiuni de fonetică	32
Fișă de evaluare – Cartea. Noțiuni de vocabular	34
Fișă de evaluare – Cartea. Noțiuni de fonetică	36
Unitatea II. Genul epic – opera epică (Verbul. Substantivul. Adjectivul. Pronumele)	39
Fișă de lucru – Autor. Narrator. Personaj	40
Fișă de lucru – Felul verbelor. Locuțiunea verbală	42
Fișă de lucru – Secvențe narative	44
Fișă de lucru – Modurile personale și nepersonale.....	47
Fișă de lucru – Verbe personale și impersonale	51
Fișă de lucru – Rezumatul	54
Fișă de lucru – Verbul. Diatezele	59
– Activă	59
– Pasivă	61
– Reflexivă	62
Fișă de lucru – Verbul și locuțiunea verbală. Funcții sintactice	64
Fișă de lucru – Valoarea expresivă a verbelor	66
Fișă de lucru – Rolul modurilor de expunere în textul epic	67
Fișă de lucru – Substantivul (actualizare)	73
Fișă de lucru – Locuțiunile substantivale	75
Fișă de lucru – Substantivul. Cazuri și funcții sintactice	76
Fișă de lucru – Valorile stilistice ale substantivului.....	83
Fișă de lucru – Descrierea literară de tip tablou	84

Fișă de lucru – Articolul	8
– Hotărât și nehotărât	8
– Demonstrativ sau adjectival	8
– Posesiv genitival	9
Fișă de lucru – Descrierea tip portret	9
Fișă de lucru – Adjectivul	9
Fișă de lucru – Nuvela	10
Fișă de lucru – Pronumele (actualizare).....	11
– Pronumele personal	11
– Pronumele de politețe	11
– Pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ	11
– Pronumele și adjectivul pronominal posesiv	11
Fișă de lucru – Pronumele reflexiv	12
Fișă de lucru – Balada populară. Balada cultă	12
Fișă de lucru – Pronumele și adjectivul pronominal relativ. Pronumele și adjectivul pronominal interogativ	12
Fișă de lucru – Comentarea semnificațiilor titlului	13
Fișă de lucru – Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât. Pronumele și adjectivul pronominal negativ. Pronumele și adjectivul pronominal de întărire	13
Fișă de evaluare – Genul epic. Verbul	13
Fișă de evaluare – Caracterizarea unui personaj. Substantivul	14
Fișă de evaluare – Descrierea literară. Adjectivul	14
Fișă de evaluare – Nuvela. Pronumele	14
Unitatea III. Genul liric - opera lirică (Numeralul. Adverbul. Prepoziția. Conjuncția. Interjecția. Sintaxa propoziției)	14
Fișă de lucru – Opera lirică	14
Fișă de lucru – Numeralul cardinal și ordinal. Valori și funcții sintactice.	15
– Alte tipuri de numere	15
Fișă de lucru – Descrierea în versuri	15
Fișă de lucru – Adverbul. Prepoziția. Conjuncția. Interjecția	16
Fișă de lucru – Imnul	16
Fișă de lucru – Sintaxa propoziției	17
Fișă de evaluare – Genul liric. Numeralul	18
Fișă de evaluare – Descrierea în versuri. Părțile de vorbire neflexibile	18
Fișă de evaluare – Imnul. Sintaxa propoziției	18
Unitatea IV. Textul nonliterar	18
Fișă de lucru – Textul nonliterar	18
Model de teză. Semestrul I	19
Model de teză. Semestrul al II-lea	19
Model de teste pentru Evaluarea Națională	19

A. Citește cu atenție textul de mai jos, apoi rezolvă cerințele formulate:

Când se coace făptura, când se încheagă rostul unui om? La șapte, la 15, la 18, la 20-23 de ani? Sau, mai degrabă, pe tot drumul acesta?

Dacă mă gândesc bine, în cazul meu cărțile au fost de-a binelea zeii copilăriei și adolescenței. Dacă într-un muzeu de artă și la Ateneu aveam să ajung abia spre majorat, în schimb la teatru m-a dus maică-mea săptămânal, cu binecuvântată fervoare, de la zece la 17 ani, iar de citit am citit încă de la grădiniță, cu un nesațiu aproape mistic. Minunata colecție de doi lei „Traista cu povești” – de unde știu și acum fascinat povestea Mănușei lui Aleksei Tolstoi, Mărunțica, apoi istoriile cu Păcală și Feții-Frumoși ai lui Ispirescu – avea să lase locul, în micuța bibliotecă improvizată în vitrina șifonierului familiei, volumelor SF din seria „triumghiul”, vrafului de reviste „Veac nou”, dar și cărților cu care m-a torpilat prematur fratele maică-mii: [...] nu doar „Mihail, câine de circ”, dar și biografiile lui Fouché și Talleyrand, apoi „Winnetou”-ul lui Karl May, „Servadac”-ul lui Jules Verne plus „Douăzeci de mii de leghe sub mări”, „Castelul din Carpați”, „Robur cuceritorul” și „Insula misterioasă”, dar și „Rob Roy”, „Muschetarii”, „Comoara din insulă”, „Ivanhoe”, „Călărețul fără cap”, „Arcașul verde”, „Zece negri mititei”... torpilat- chinuit

(Dan. C. Mihăilescu, O mansardă tapetată cu cărți și cititul la metru)

1. Scrie A în dreptul enunțului pe care îl consideri adevărat și F în dreptul celui considerat fals.

☐	Autorul ajunge prima oară la Ateneu la vârsta de paisprezece ani.
☐	Mama autorului l-a dus la teatru în fiecare lună, de la zece la 17 ani.
☐	Colecția „Traista cu povești” cuprindea texte din categoria poveștilor.
☐	Un rol important în orientarea lecturii adolescentului l-a avut și unchiul său.
☐	Autorul a început să citească din clasa întâi.

2. Notează, din text, cinci termeni din câmpul semantic al cărții.

3. Scrie, în 20-30 de cuvinte, ce impresie ți-a produs lectura acestui text.

4. Încercuiește varianta corectă pentru enunțurile de mai jos:

• Seria care cuprinde numai titluri de opere din text este:

- a.** Mănușa, Mihail, câine de circ, Winnetou, Douăzeci de mii de leghe sub mări, Veac nou, Zece negri mititei;

- b. Castelul din Carpați, Insula misterioasă, Muschetarii, Comoara din insulă, Ivanhoe, Arcașul verde;
c. Zece negri mititei, Castelul din Carpați, Insula misterioasă, Muschetarii, Karl May, Veac nou.

Respect pentru oameni și cărți

- Enunțul care cuprinde definiția corectă a termenului „editură” este:

- a. Instituție care împrumută cărți, publicații periodice etc.
- b. Instituție care tipărește și răspândește cărți, publicații periodice etc.
- c. Instituție care vinde cărți, publicații periodice etc.

- Asteriscul este:

- a. un semn grafic;
- b. un semn de ortografie;
- c. un semn de punctuație.

- Notele de subsol reprezintă:

- a. referiri la sursele citării unui fragment de text;
- b. referiri la anumite date statistice;
- c. informații suplimentare despre un anumit eveniment.

5. Comentează, în 20-30 de cuvinte, rolul stilistic al enumerației în textul citat.

6. Alege un titlu care ți-a atras atenția și oferă un argument pentru a explica de ce ți-ar plăcea/ nu ți-ar plăcea să citești textul respectiv.

B. Citește cu atenție textul de mai jos, apoi rezolvă cerințele formulate:

Splendoarea cărții este că ea nu se impune de la sine. [...] Cartea nu este „cea de toate zilele” – ca pâinea, ca apa, ca hainele. [...] În fapt, se „poate” și fără ea. Înseamnă atunci că „nevoia de carte” e rezultatul unei domesticiri, [...] al unei „crescătorii de oameni”.

Definiții ale cărții. De ce citim?

Justificarea igienică (Noica) – Pentru că nu numai trupul, ci și spiritul poate fi „nespălat”, cititul este un mijloc de a-ți face toaleta în ordinea spiritului. Cartea ca element central în igiena mentală. Spiritul are și el nevoie de o dietă; el „arată” după cum îl hrănești. Cum poți să te îndobitocеști necitind. [...]

„Cartea e un mijloc de a sta de vorbă cu departele tău” (Noica). „Cărțile sunt scrisori mai groase scrise prietenilor” (Jean Paul).

În ambele cazuri este vorba de telecomunicație, de anularea depărtării. Datorită cărții pot sta de vorbă cu cel care nu e lângă mine. Pot fi contemporan cu un gânditor latin care a trăit cu două milenii în urmă sau pot sta de vorbă cu cineva care nu s-a născut încă. Pot deveni, ca cititor sau autor, contemporan cu omenirea toată. Sau, datorită cărții, pot să mă „întâlnesc” cu cineva care locuiește pe cealaltă față a planetei. În toate aceste cazuri autorul scrierii și primitorul ei nu se cunosc și, cel mai adesea, ei se întâlnesc venind din lumi și din epoci diferite.

(Gabriel Liiceanu, *Dans cu o carte*)

1. Precizează, într-un enunț, în ce constă splendoarea unei cărți, în concepția autorului.

2. Exprimă-ți opinia, în 20-30 de cuvinte, despre viziunea lui Noica asupra cărții ca formă de igienă a spiritului.

3. Identifică, în text, o comparație și o metaforă și comentează-le semnificația.

comparație

metaforă

4. Comentează, în 30-50 de cuvinte, secvența: „Datorită cărții pot sta de vorbă cu cel care nu e lângă mine. Pot fi contemporan cu un gânditor latin care a trăit cu două milenii în urmă sau pot sta de vorbă cu cineva care nu s-a născut încă. Pot deveni, ca cititor sau autor, contemporan cu omenirea toată”.

5. Scrie, din text, patru termeni din câmpul lexical al lecturii.

•

•

•

•

6. Oferă două argumente pentru a încadra fragmentul selectat într-un text literar/ nonliterar.

a.

b.

7. Scrie un cvintet cu titlul **Cartea**.

Derivarea, compunerea, schimbarea valorii gramaticale

Citește cu atenție textul de mai jos, apoi rezolvă cerințele formulate:

Cu capul gol în soare și în adiere, nepotul rămâne la porțița de lemn, ca și cum ar aștepta pe cineva. Nu așteaptă pe nimeni. Stă în soare, pe urma bunicului. Porțița e de lemn albastru – așa cum mai târziu a văzut că e și biserița Sfântului Mercurie de pe ulița Rădășenilor. E tare dulce lemnul albastru când începe primăvara. Parcă stai lângă cer, cot la cot cu îngerii.

Vorba bunicii: „Mata nu mai scuturi iarna?” e ca o piatră năzdrăvană: de-acolo începe primăvara; și cu nepotul, și cu celelalte, până la bunicul. Crengile zarzărilor fumegă floare nouă cu atâta lumină, că parcă în fiecare zarzăr e un răsărit de lună plină.

Apoi se pornesc piersicii, merii, prunii, cu fustele de floare și de frunză clătinate în scrânciobul primăverii. [...]

Bunica scoate de la ferestre perdelele de iarnă, punându-le la naftalină într-un sipet cât o fântână de adânc, înlocuindu-le cu perdele lungi și albe ca straiul zânelor. Ferestrele stau tot mai mult deschise. Sobe au amuțit. Motanul e mereu pe afară. Melcii scot coarne bourești. Încep fluturii albi ca lavaliera bunicului.

(Ionel Teodoreanu, *Cele patru anotimpuri*)

1. Menționează modalitatea prin care s-au format cuvintele următoare:

- primăvara _____
- lumină _____
- fiecare _____
- un răsărit _____

2. Precizează cum se numesc sufixele cu ajutorul cărora s-au format cuvintele: *porțița* și *biserița*.

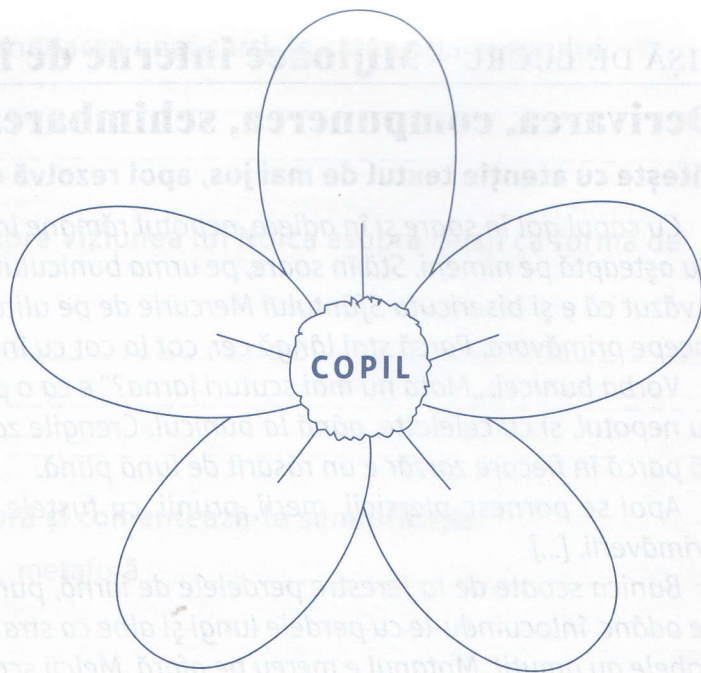
3. Comentează, în 20-30 de cuvinte, rolul stilistic, în text, al cuvintelor menționate la exercițiul 2.

4. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor din text și scrie câte un enunț în care acestea să aibă altă valoare morfologică:

- primăvara _____
- năzdrăvană _____
- celelalte _____
- albi _____

5. Scrie, în petalele florii, cinci cuvinte din familia lexicală a cuvântului *copil*.

Respect pentru oameni și cărți

6. Scrie **A** în dreptul enunțului adevărat și **F** în dreptul celui fals:

- ☐ Cuvintele *clătinate* și *adânc* s-au format prin conversiune.
- ☐ Abrevierea este un procedeu prin care se realizează compunerea.
- ☐ Cuvântul *bourești* s-a format prin derivare parasintetică de la cuvântul de bază *bour*.
- ☐ Cuvântul *deschise* s-a format prin compunere.
- ☐ Cuvântul *bunicului* este derivat cu sufix.

7. Notează câte un derivat pentru fiecare sufix și prefix:

-aș _____
 -iș _____
 -ătate _____
 -oi _____
 -iu _____
 -os _____

în- _____
 între- _____
 co- _____
 răș- _____
 pre- _____
 ne- _____

8. Alcătuieste enunțuri în care să existe:

a. un substantiv provenit din pronume reflexiv

b. un adjectiv provenit din verb la modul gerunziu

c. un adverb provenit din adjectiv

d. un substantiv provenit din adverb